

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1105. MEDDELELSE

75. ÅRGANG 23. AUGUST 1973

Statens Forsøgsstation, Blangstedgaard, 5000 Odense

Udgivet af
Statens
Planteavludvalg

Beskæring af blommer

J. Vittrup Christensen

Indledning

Medens der såvel her i landet som i andre lande er udført adskillige forsøg med beskæring af æbler, har beskæringens indflydelse på blommetræers vækst og udbytte kun i begrænset omfang været undersøgt. I danske plantager har det været almindeligt at tilbageskære ledegrenene i tilvækstårene og foretage en moderat grenudtyndning samt regulere træernes højde i bæreaene. Formålet med beskæringen har været at forbedre frugtens farveudvikling og lette arbejdet med frugtudtyndning og -høst. Beskæringen har kun været tillagt begrænset betydning for forbedring af frugtens størrelse.

Der har hersket en del uklarhed om det bedste tidspunkt for beskæringens udførelse. Traditionelt er beskæringen af hensyn til risiko for infektion af bakteriekræft og tilbagefrysning udført senere end hos æbler og pærer, oftest i marts-april måned.

I 1965 påbegyndtes på Blangstedgaard forsøg med beskæring af blommer. Forsøgets formål var at belyse to beskæringsmetoders virkning på vækst og bæring i forhold til ingen beskæring. Ligeledes ønskedes beskæringstidspunktets virkning belyst. Ved forsøgets anlæg var der ikke taget hensyn til muligheden for mekanisk høst.

Forsøgsplan

I forsøget benyttedes tre hovedsorter, der samtidig repræsenterede tre væksttyper. 'Althans' er en kraftig og pyramidalt voksende sort, der er relativt længe om at komme i bæring. 'Kirkes' er svagtvoksende og middel frugtbar. 'Opal' har en

middelkraftig vækst, og den er tidligt bærende og meget frugtbar.

Alle sorter var podet på 'Myrobalan B' og blev udplantet efteråret 1964 som to-årige træer på 6×4 m. Der prøvedes følgende beskæringsmåder:

1. *Ubeskåret.* Bortset fra fjernelse af brækkede grene blev der ikke på noget tidspunkt foretaget nogen beskæring.

2. *Sommertilbageskæring.* Træerne blev skåret tilbage ved udplantning. Hvert år i juli måned blev alle kraftige skud skåret tilbage til ca. halv længde. Efter begyndende bæring foretoges en svag grenudtyndning.

3. *Alm. kronetræ.* I plantåret blev alle kronegrene skåret tilbage til ca. en tredjedel af længden. I tilvækstårene blev ledegrenene skåret tilbage til $1/2$ - $2/3$ af deres længde. Efter begyndende bæring foretoges en årlig grenudtyndning.

Denne beskæringsmetode, som svarer til alm. praksis, blev prøvet på tre beskæringstidspunkter: a. november, b. januar, c. april. Da disse tidspunkter ikke havde nogen sikker virkning på frugtens og udbyttets størrelse, er de i tabellerne slået sammen og opført under et.

Frugterne blev i alle forsøgsled hvert år håndudtyndet som i god praksis, da tidligere erfaringer har vist, at en brugbar handelsvare ellers ikke kan opnås ved de prøvede beskæringsmetoder.

Frugtudbytte

'Opal' gav det første udbytte i 1966, hvorimod 'Althans' og Kirkes først kom i bæring i 1968. Det første års udbytte var helt overvejende på de ubeskårne træer, som det fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Første års udbytte, kg pr. træ

Sort	Althans	Kirkes	Opal
Høstår	1968	1968	1966
Ubeskåret	2,3	8,0	6,9
Sommerbesk.	0,8	1,8	0,1
Alm. kronetræ	0,8	1,3	0,1

Det følgende år kom de beskårne træer i noget bedre bæring, navnlig hos de mere frugtbare sorter. Det opsummerede udbytte for træernes første 5 vækstsæsoner er opført i tabel 2.

Tabel 2. Opsummeret udbytte 1965-69, kg pr. træ

	Althans	Kirkes	Opal
Ubeskåret	12	46	88
Sommerbesk.	3	15	42
Alm. kronetræ	4	17	52

Beskæringen gav den største reduktion i udbyttet hos 'Althans' og 'Kirkes', idet alm. kronetræer kun gav ca. en tredjedel af det, der høstedes på ubeskårne træer. Hos den frugtbare 'Opal' har alm. kronetræer derimod givet 2/3 af det udbytte, der var opnået på ubeskårne træer.

Det samlede udbytte for hele forsøgsperiodens 8 vækstsæsoner er opført i tabel 3.

Tabel 3. Opsummeret udbytte 1965-72, kg pr. træ

	Althans	Kirkes	Opal
Ubeskåret	131	185	213
Sommerbesk.	95	128	195
Alm. kronetræer . . .	96	117	182

Ubeskårne træer gav også i hele forsøgsperioden det største udbytte, men merudbyttet i de sidste år var betydeligt mindre end i de første bæreår. Der var ingen sikker forskel i udbyttet mellem de to beskæringsmetoder.

Frugtstørrelse

Frugtens størrelse blev hver høstdag bestemt på

50 frugter pr. træ. Resultatet i gennemsnit af de sidste 5 høstår er opført i tabel 4.

Tabel 4. Frugtstørrelse 1968-72, g pr. frugt

	Althans	Kirkes	Opal
Ubeskåret	44	36	25
Sommerbesk.	42	39	25
Alm. kronetræer . . .	43	40	27

Resultatet viser, at de større udbytter på ubeskårne træer ikke er opnået på bekostning af frugtstørrelsen. Som tidligere nævnt er der ved frugtudtynding tilstræbt en optimal frugtstørrelse.

Konklusion

Den tidligere bæring og det større udbytte de første bæreår på ubeskårne træer er i god overensstemmelse med talrige erfaringer med beskæring af æbler.

Træer, der fik alle kraftige skud tilbageskåret i juli måned, var mere kompakte og noget mindre end de øvrige træer. Selv om metoden giver mulighed for mindre træer, er den dog så arbejdskrævende, at den næppe har erhvervsmæssig betydning.

Beskæringstidspunktet havde i dette forsøg ingen indflydelse på træernes udbytte og sundhedstilstand.

De moderat beskårne almindelige kronetræer var ved fuld træstørrelse betydeligt lettere at høste end ubeskårne træer. Ligeledes var håndudtyndingen af frugterne særdeles arbejdskrævende på ubeskårne træer.

Den mest fordelagtige beskæringsmetode vil formodentlig være at drage fordel af det betydeligt større udbytte på ubeskårne træer de første bæreår ved at undlade beskæring i tilvækstårene d.v.s. de første 4-6 år efter plantning. Herefter kan der foretages en årlig udtynding, der har til formål at lette udtyndings- og plukkearbejdet.

På foreliggende grundlag kan ikke vurderes hvilken træform, der er mest egnet til maskinel høst.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tfl. (01) 855057. Abonnementsprisen er for 1973 15,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.